

תורת חיים של

נושא החודש: מצוות הנטיעה

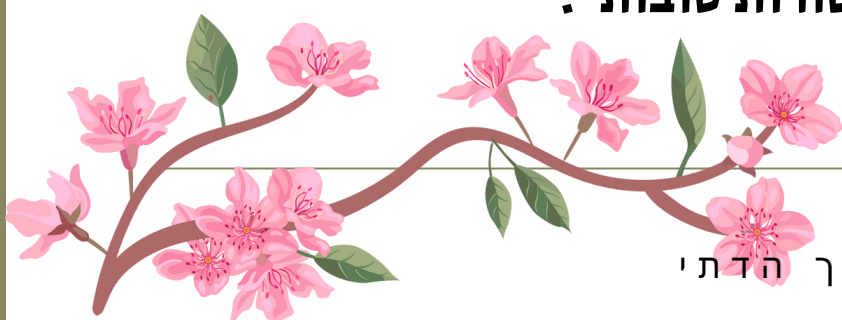
—•—
"חֵשֶׁק נָטִיעַת אֵילָנוֹת נֹובֵעַ מִחֶפֶץ הַטֵּבַת הַדּוֹרוֹת הַבָּאִים,
הַמֻּבְלָט בַּתְּקוּפוֹ בַּעֲץ הַחֲרוֹב"
(הראי"ה קוק, מגד ירחים לחודש שבט תרע"ד)

לחיים יקרים,

חודש שבט הוא החודש האחד עשר מיציאת מצרים והחודש החמישי מראש השנה. חודש שבט מוזכר בתנ"ך בספר זכריה: "בְּיוֹם עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה לַעֲשֵׂתִי-עֶשֶׂר חֹדֶשׁ, הוּא-חֹדֶשׁ שָׁבֵט, בְּשָׁנַת שְׁתַּיִם לְדָרְיוֹשׁ, הִיָּה דְבַר-ה' אֶל-זַכְרְיָה בֶן-בְּרַכְיָהוּ בֶן-עֲדוּא הַנָּבִיא לֵאמֹר" (זכריה א', ז).

באשורית הוא נקרא בשם "שבטו", מילה שפירושה מקל שנותן מכות, והיא מרמזת על הרוחות הנושבות בו, אך יש המפרשים מלשון ענף זמורה, סמל לפריחת האילנות בחודש זה, שהרי הראשון לפרוח הוא השקד ואפשר לפרש לפי הדרשה, שדרשו חודש זה בראשי תיבות: "שנשמע בשורות טובות".

שבעת המינים

"כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ, מְבִיאֲךָ אֶל-אֶרֶץ טוֹבָה: אֶרֶץ, נַחֲלֵי מַיִם-- עֵינֹת וְתַהֲמֹת, יִצְאִים בַּבֶּקֶעָה וּבְהָר. אֶרֶץ חֹטָה וּשְׁעָרָה, וְגֶפֶן וְתַאֲנָה וְרִמּוֹן; אֶרֶץ-זֵית שָׁמֶן, וְדִבְשָׁ" (דברים ח').

ארץ ישראל השתבחה בפירות ובגידולים המכונים שבעת המינים. הייחודיות שלהם היא שכל אחד מהם גדל בחלק אחר של הארץ וניתן לשמר את התוצרת במחסנים לזמן רב. התאימו בין הפרי לבין התוצרת שמפיקים ממנו.

חיטה, לעורה, זבן, תאנה, רילאון, זית, דבש

מצוות הנטיעה בארץ ישראל

הראשון שנטע עץ בספר בראשית היה אברהם אבינו "ויטע אשל בבאר שבע" (בראשית כ"א, לג). פרשנים מסבירים שעשה פרדס ונטע בו כל מיני מגדים (ספר האגדה פרשת שמות). נטיעת האילנות בארץ ישראל על ידי אברהם אבינו, גרמה לכך שגם הקב"ה ייטע את עם ישראל בארץ ישראל. חיבור האדם לארצו נעשה דרך האדמה.

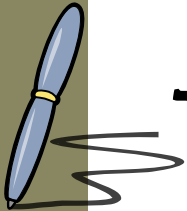

רגע חושבים...

איזה עץ נוטע אברהם? _____
האם זה עץ אשר נותן פירות מאכל? _____
האם נטעתם פעם עץ? איזה עץ זה היה? _____

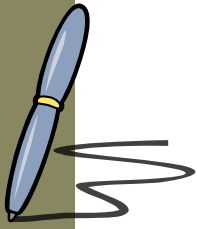
את מצות הנטיעה אנחנו למדים מפרשת קדושים:
"וְכִי תֵבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ וְנִטְעַתֶּם כָּל עֵץ מֵאֵכֶל וְעֲרַלְתֶּם עֲרַלְתּוֹ אֶת
פְּרִי". (ויקרא י"ט, כג).

עם הכניסה לארץ משה מבקש מאתנו לטעת עץ ולהתחבר
לארץ אליה נכנסנו.

רגע חושבים...

אלו עצים משה מבקש מעם ישראל לטעת? עצי פרי / עצי נוי?
אלו עצים מאכל אתם מכירים? _____

**לפניכם שמות של עצים. הקיפו בצבע אדום
את עצי הפרי ובצבע ירוק את עצי הנוי (שרק)**

אלון, חרוב, תפוח, אלה, שקד, אורן,
אבוקדו, תפוח, ליטה

רגע חושבים...

" כי האדם עץ השדה.... "

(דברים כ', יט)

**הפסוק מופיע במקרה שצריך לצאת למלחמה. הקב"ה
מצווה אותנו לא לברות עצים אפילו בזמן מלחמה. אם אין
ברירה, ניתן לברות רק עצי שרק ולא עצי מאכל.**

**בספר דברים אנחנו לומדים על היחס של התורה לעצים.
הפסוקים מתארים יציאה למלחמה וכיצד על הלוחמים
לנהוג בעצים בעיר אליה נכנסו.**

מה אסור ללוחמים לעשות בזמן מצור? _____

מה מותר להם לעשות? _____

חוני המעגל ונטיעת עץ החרוב

מתוך ספר האגדה

— פַּעַם אַחַת הָיָה מְהֵלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, רָאָה אָדָם אֶחָד שֶׁהוּא נוֹטֵעַ חֲרוּב.

אָמַר לוֹ: זֶה לְבַמָּה שָׁנִים טוֹעֵן פְּרוֹת?

אָמַר לוֹ: לְשִׁבְעִים שָׁנָה.

אָמַר לוֹ: בָּלוּם בָּרִי לָךְ שֶׁתַּחֲיָה שְׁבַעִים שָׁנָה, וְתֹאכַל מִמֶּנּוּ?

אָמַר לוֹ: אֲנִי מַצְאֵתִי אֶת הָעוֹלָם בַּחֲרוּבִים; בְּשֵׁם שֶׁנָּטְעוּ אֲבוֹתַי לִי בָּךְ

אֲשֶׁעַ אֲנִי לְבָנִי.

יָשַׁב חוֹנִי לֵאכֹל, נִפְלָה עָלָיו שָׁנָה וְנִתְנַמְנָם.

עָלָה צוּק וְהִקִּיף עָלָיו וְנִתְכַּפְּסָה מִן הָעֵץ וַיָּשׁוּ שְׁבַעִים שָׁנָה.

בְּשִׁנְנֶער רָאָהוּ לְאָדָם אֶחָד שֶׁהוּא מְלַקֵּט מֵאוֹתוֹ חֲרוּב.

אָמַר לוֹ: אַתָּה הוּא שֶׁנָּטְעָתוֹ?

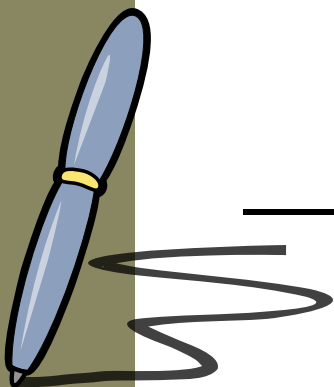
אָמַר לוֹ: אָבִי אֲבָא.

אָמַר: וְדַאי מִנִּמְנָם הֵייתִי שְׁבַעִים שָׁנָה.

מה נוטע האדם שחוני פוגש?

כמה זמן אמור להבשיל העץ ולתת פרי?

מה הסיפור בא ללמד אותנו?

הקופסא הכחולה של קק"ל (הקרן הקיימת לישראל)

בבדי לאסוף כספים לרכישת עצים, הציבו בכל בית
ספר ובכל כיתה את הקופסא הכחולה. בכל בוקר
היו הילדים שמים פרוטות ובכסף נקנו עצים
וקרקעות בארץ ישראל. כתבו את שמות הישובים
וסמנו היכן אתם נמצאים

נטיעות בתנ"ך
בכניסת בני ישראל לארץ משה מצווה אותנו
לטעת עצים.
מצאו כמה שיותר פירות וצמחים בתפזורת
שלפניכם:

ס	ש	ס	ק	ר	מ	ב	ו	ל	ה
נ	ל	ו	ז	ו	ד	ע	ר	ב	ה
ה	ק	ק	ו	ת	ל	ס	ד	נ	ס
צ	י	ט	א	מ	פ	פ	י	ה	מ
ד	ק	ל	ר	ד	ק	ט	נ	ש	ש
ו	י	ב	י	י	א	ל	ה	ק	מ
ל	ו	ע	נ	ת	נ	ת	מ	ד	ש
ב	נ	נ	ה	מ	א	ה	פ	א	ש
צ	ב	ר	ד	ר	מ	נ	ג	ו	ה
א	פ	ר	ס	מ	ו	נ	ה	ג	ז